

2013/50. Adózási kérdés

a behajtási költségátalány áfa-rendszerbeli megítélése

[az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Áfa tv.) 65. §, 259. § 6. pont]

Az Áfa tv. 65. §-a alapján termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás esetében az adó alapja - ha az Áfa tv. másként nem rendelkezik - a pénzben kifejezett ellenérték, amelyet a jogosult kap vagy kapnia kell akár a termék beszerzőjétől, szolgáltatás igénybevevőjétől, akár harmadik féltől, ideértve a támogatások bármely olyan formáját is, amely a termék értékesítésének, szolgáltatás nyújtásának árát (díját) közvetlenül befolyásolja. Az Áfa tv. 259. § 6. pontja alapján ellenérték: bármilyen vagyoni előny, ideértve a meglévő követelés mérséklésére elismert vagyoni értéket is, de ide nem értve a kártérítést.

A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvénynek (a továbbiakban: Ptk.) a szerződészegésről szóló XXV. Fejezetén belül, A kötelezett késedelme című alfejezetébe iktatott új, 2013. július elsejétől hatályos 301/A. § (3) bekezdése „behajtási költségekre” vonatkozó fizetési kötelezettséget szabályoz a kötelezett késedelme esetére. A késedelembe esett kötelezett - a késedelme kimentésétől és a behajtási költség tényleges felmerülésétől függetlenül - köteles a jogosultnak a követelése behajtásával kapcsolatos költségei fedezésére legalább 40 eurónak a Magyar Nemzeti Bank - a késedelmi kamatfizetési kötelezettség kezdőnapján érvényes - hivatalos deviza-középfolyama szerint megfelelő forintösszeget megfizetni. E kötelezettség teljesítése nem mentesít a késedelem egyéb jogkövetkezményei - pl. a késedelmi kamat - teljesítése alól. A minimális 40 eurónyi átalányösszeg megfizetésétől eltérő, azt kizáró szerződési kikötés semmis, kivéve, ha a kötelezett késedelme esetére kötbér fizetésére köteles. A jogosult a 40 eurót meghaladó behajtási költségét már csak (annak) tényleges bekövetkeztenek és mértékének bizonyítása esetén érvényesítheti. A behajtási költségátalány összege a kártérítésbe beszámít.

Az előzőekben foglaltakból következően a behajtási költségátalány (a késedelmi kamathoz hasonlóan) a szerződészegő magatartás, az ügylethez kapcsolódó fizetési kötelezettség késedelmes teljesítésének a szankciója. Erre tekintettel a behajtási költségátalány ellenében - a behajtási költségátalányra a Ptk. 301/A. § (3) bekezdése szerint jogosult, vagyis a szerződészegést elszenvető fél által - teljesített termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás nem értelmezhető, ezért az az Áfa tv. 65. §-a alapján nem képez adóalapot, így ahhoz adófizetési kötelezettség sem kapcsolódik. A szerződészegés szankciójaként járó behajtási költségátalány - a Ptk. 301/A. §-a alapján arra jogosult adóalánynál - nem képez adóalapot az Áfa tv. 70. § (1) bekezdés b) pontja alapján sem.

A behajtási költség 40 eurót meghaladó része a behajtási költségátalánnyal azonos megítélés alá esik, szintén nem képez adóalapot.

[NAV Ügyfélkapcsolati és Tájékoztatási Főosztály 3547714685/2013.; AVÉ 2013/10.]